

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTITIEI

*Anexa nr.6
la Hotărîrea Consiliului INJ
nr.1/4 din 29.01.2016*

CURRICULUM

la disciplina

**„Particularitățile examinării și soluționării litigiilor civile
care rezultă din contracte civile și comerciale ”**

(candidați la funcția de judecător)

AUTOR:

Olesea PLOTNIC,
Conferențiar universitar, doctor habilitat în drept,
Formator INJ

_____ AVIZAT
Șef al Direcției instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2016

I. PRELIMINARII

Globalizarea comerțului și adoptarea a unor legi importante¹ în decursul a cinci ani, impune schimbarea abordărilor privind examinarea și soluționarea litigiilor civile care rezultă din contracte civile și comerciale.

Tratarea noilor teme de instruire inițială are ca scop armonizarea principiilor, obiectivelor și căilor de realizare a obiectivelor în domeniul protecției consumatorilor cu cele aplicate în Uniunea Europeană și în plan internațional, datorită transpunerii sau a armonizării a unui șir de directive de către sistemul de drept al Republicii Moldova.

“Particularitățile examinării și soluționării litigiilor civile care rezultă din contracte civile și comerciale” constituie una din modalitățile de asigurare a dreptului contractanților la contracte civile și comerciale legale în urma acțiunilor de plasare pe piață din partea comercianților a unor produse/servicii calitative și inofensive și reprezintă una din cele mai importante instituții ale legislației civile.

Curriculumul la disciplina „Particularitățile examinării și soluționării litigiilor civile care rezultă din contracte civile și comerciale” este destinată viitorilor judecători și procurori și se axează pe metodologia de formare activ-participativă, ținând cont de principiile de învățare la adulți.

Curriculum la disciplina „Particularitățile examinării și soluționării litigiilor civile care rezultă din contracte civile și comerciale ” are drept scop elucidarea celor mai importante probleme ce țin de aplicarea și interpretarea legislației civile, inclusiv a litigiilor ce pot surveni din aceasta.

Astfel, scopul disciplinei constă în formarea/dezvoltarea competențelor/abilităților conform standardului de formare profesională a adulților, reieșind din Cadrul European și cel Național al Calificărilor, cu un grad mai înalt și complex al tematicii atît pentru orele de curs, cît și pentru cele de seminar, corespunzând specificului profesional al funcției de judecător și procuror.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul va obține următoarele competențe:

- să cunoască esența principalelor instituții ale legislației civile și comerciale
- să posede abilități de lucru cu izvoarele legislației civile și comerciale
- să aplice cunoștințele teoretice însușite la situațiile din practica judiciară,
- să-și asume responsabilitatea față de consecințele erorilor determinate de aplicarea incorectă a legii,
- să redacteze hotărîri judecătorești, în care audientul să argumenteze darea unei soluții juridice pentru o anumită stare de fapt în cazul litigiilor de civile/comerciale.
- să aplice jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene la soluționarea eventualelor cauze;
- să aplice metode de cercetare științifică, în cadrul activității de cercetare.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- determine sursele, principiile legislației civile și comerciale;
- identifice garanțiile civile și comerciale;
- analizeze comparativ ale legislației civile și comerciale;

¹Vor fi expuse în lista Bibliografiei

- interpreteze normele dreptului comun cu normele de drept special;
- identifice particularitățile contractului de consum
- aprecieze avantajele modalității soluționării litigiilor pe cale amiabilă
- utilizeze hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru soluționarea litigiilor civile și comerciale
- aplice normele de drept al Uniunii Europene întru soluționarea spețelor propuse;

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Proces simulat	Evaluarea
Particularitățile examinării și soluționării litigiilor civile care rezultă din contracte civile și comerciale	Plotnic Olesea	II	28	4	20	4	colocviu

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice	Proces simulat
1.	Particularitățile contractelor civile și comerciale	1	3	0
2.	Noțiunea și sistemul mijloacelor de garantare a executării obligațiilor. Clasificarea garanțiilor.	1	3	0
3.	Particularitățile unor contracte de consum	1	4	0
4.	Clauzele contractuale abuzive și clauzele contractuale standard	1	2	0
5.	Contractul de credit	0	2	0
6.	Contractelor la distanță privind serviciile financiare	0	2	0
7.	Practicile comerciale incorecte	0	2	0
8.	Soluționarea amiabilă între părți a litigiilor.	0	2	0
9.	Simularea procesului civil care rezultă din contracte civile și comerciale	0	0	4
TOTAL		4	20	4

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
<i>Tema 1. Particularitățile contractelor civile și comerciale</i>		

<p>2. Clasificarea garanțiilor.</p> <p><i>Ore practice:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoașterea sistemului de garantare a executării obligațiilor în contractele civile și comerciale <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Fidejusiunea 1.2. Contractul de gaj 1.3. Clauza penală 1.4. Arvuna 1.5. Dreptul de retentivă 1.6. Ipoteca. 2. Determinarea criteriilor de clasificare a garanțiilor civile și comerciale <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Generale: <ol style="list-style-type: none"> 2.1.1. Preventive și de conservare 2.1.2. Reparatarii 2.2. Speciale: <ol style="list-style-type: none"> 2.2.1. Personale 2.2.2. Reale. 	<p>Prelegere LINC</p> <p><i>Ore practice</i> Seminar-dezbatere Studiu de caz Tablă flipchart</p>	<p>brainstorming-ul.</p> <p><i>Ore practice</i> Pregătirea temei pentru activități practice Lectura surselor bibliografice Prezentarea eseului la tema ” Sistemul de garantare a executării obligațiilor în contractele civile și comerciale în RM”</p>
<p><i>Tema 3. Particularitățile unor contracte de consum</i></p>		
<p><i>Ore curs:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Contractul de antrepriză în construcții 2. Contractul de deservire curentă a cetățenilor 3. Contractul de transport de călători și bagaje 4. Contractul de prestări servicii 5. Contractul de servicii turistice <p><i>Ore practice:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Determinarea deosebirii naturii juridice a contractului de consum față de cea a contractului civil 2. Aprecierea condițiilor de valabilitate a contractului de adeziune 3. Delimitarea consumatorului ca subiect special al contractului de consum după criteriile ce îl caracterizează 	<p><i>Ore curs</i> Prelegerea cu aplicarea discuției și metodei socratice</p> <p>Seminar-dezbatere Lucrul în grup Tablă flipchart</p>	<p><i>Ore curs</i> Lectura surselor bibliografice</p> <p><i>Ore practice</i> Studiu de caz</p>
<p><i>Tema 4. Clauzele contractuale abuzive și clauzele contractuale standard</i></p>		
<p><i>Ore curs:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea de clauză abuzivă; 2. Condițiile aprecierii unei clauze abuzive; 3. Prevederi specifice privind încheierea contractului cu clauze legale; 	<p><i>Ore curs</i> Prelegerea prin demonstrație și studiu de caz, asalt</p>	<p><i>Ore curs</i> Lectura materialului normativ comunicat</p>

<ol style="list-style-type: none"> 4. Lista neexhaustive a clauzelor abuzive considerate abuzive; 5. Evaluarea caracterului abuziv al clauzelor contractuale; 6. Controlul din partea statului privind abuzivitatea unei clauze contractuale; 7. Sancțiunea clauzei abuzive. <p><i>Ore practice:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoașterea noțiunii de clauză abuzivă; 2. Identificarea condițiilor de apreciere a caracterului abuziv 3. Dobândindirea cunoștințelor necesare privind identificarea clauzele abuzive în cadrul contractului de consum 4. Argumentarea necesității protecției consumatorului împotriva clauzelor abuzive 	<p>de idei și studiu individual de cercetare</p> <p><i>Ore practice</i> I.Seminar de dezvoltare a tematicii cursului II. Seminar de evaluare Tablă flipchart</p>	<p>din timp de formator Brainstorming</p> <p><i>Ore practice</i> Pregătirea temei pentru activități practice Prezentarea portofoliului la tema ”analiza comparativa a Lista neexhaustive a clauzelor abuzive considerate abuzive”(o instituție a dreptului de consum).</p>
<i>Tema 5. Contractul de credit</i>		
<p><i>Ore practice:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definirea contractului de credit 2. Cunoașterea informațiilor obligatorii în contractul de credit: <ol style="list-style-type: none"> 2.1. informații standard care trebuie incluse în publicitate 2.2. informații precontractuale; 3. Explicarea necesității cerințelor față de contractul de credit 4. Aprecierea importanței dreptului de revocare în cadrul contractului de credit pentru consumatori. 	<p><i>Ore practice</i> Studiu în grup de comparare-obligațiile prestatorului în privința informării precontractuale și contractuale. Rezolvarea în grup a spețelor - Dezbateri - jurisprudența națională privind respectarea obligațiilor de către agenții economici privind contractele de credit</p>	<p><i>Ore practice</i> Studiu individual de cercetare - importanța contractului de credit în raporturile juridice economice</p>
<i>Tema 6. Contractul la distanță privind serviciile financiare</i>		
<p><i>Ore practice:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identificarea particularităților încheierii contractelor la distanță prin mijloace electronice cadrul legal al comerțului 	<p><i>Ore practice</i> Analiza cadrului legislativ. Exercițiu experiențial și jocul</p>	<p><i>Ore practice</i> Sinteza noțiunilor generale despre comerțul</p>

<p>electronic</p> <p>1.1. Definiția contractului electronic.</p> <p>1.2. Excepțiile de aplicare a contractului electronic subiecți ai contractului electronic</p> <p>obiecte ale contractului electronic</p> <p>2. Determinarea formei și conținutului contractului electronic</p> <p>3. Aprecierea mecanismului juridic al încheierii contractului electronic.</p> <p>4. Caracterizarea elementelor esențiale ale contractului electronic</p> <p>4.1. Oferta</p> <p>4.2. Acceptarea</p> <p>5. Aprecierea momentului încheierii contractului</p>	de rol.	electronic, forma și conținutul acestui
Tema 7. Practicile comerciale incorecte		
<p><i>Ore practice:</i></p> <p>1. Cunoașterea noțiunii de practică comercială incorectă</p> <p>2. Distingerea condițiilor aprecierii practicilor comerciale incorecte;</p> <p>3. Clasificarea practicilor comerciale incorecte</p> <p>4. Determinarea competențe și drept de sesizare referitor la practicile comerciale incorecte;</p> <p>5. Aprecierea controlul statului privind utilizarea practicilor comerciale incorecte.</p>	<p><i>Ore practice</i></p> <p>Seminar cu rezolvare de spețe și simularea procesului de judecată cu litigii în domeniul practicilor comerciale incorecte</p>	<p><i>Ore practice</i></p> <p>Elaborarea analizei cadrului legislativ și propuneri de <i>lege ferenda</i> în domeniu.</p>
Tema 8. Soluționarea amiabilă între părți a litigiilor		
<p><i>Ore practice:</i></p> <p>1. Descrierea necesității soluționării amiabile a litigiilor.</p> <p>1.1. condițiile impuse în cazul produsului corespunzător și cel necorespunzător</p> <p>1.2. excepțiile de înlocuire a produsului de calitate corespunzătoare</p> <p>2. Caracterizarea modului de soluționare prejudiciară prin mediere.</p> <p>3. Expunerea avantajelor și dezavantajelor procedurii extrajudiciare a arbitrajului</p>	<p><i>Ore practice</i></p> <p>Jocul de rol prin Feedback- reflecții despre modalitatea soluționării amiabile a litigiilor comerciale și civile</p>	<p><i>Ore practice</i></p> <p>Analiză comparativă a modului de soluționare prejudiciară prin mediere și extrajudiciară prin arbitraj</p>
Tema 9. Simularea procesului civil care rezultă din contracte civile și comerciale		
<p>1. Cunoașterea sistemului judiciar competent în judecarea litigiilor civile și comerciale</p> <p>2. Studiarea și analiza cauzei civile concrete referitoare la un litigiu de consum și organizarea procesului civil.</p>	<p>Studiu de caz concret în grup</p> <p>Simulare de proces (în sala pentru simulări de procese</p>	<p>Plan/scenariu proces simulat crearea grupurilor/ repartizarea</p>

<p>3. Recunoașterea actelor necesare pentru adresarea în instanța de judecată referitor la litigiile de consum;</p> <p>4. Expunerea solicitărilor părții în acțiunea civilă;</p> <p>5. Simularea unui proces civil care rezultă dintr-un litigiu de consum (<i>în sala pentru simulări de procese</i>).</p> <p>6. Întocmirea actelor procesuale concrete (pe cauza simulată). Dezvoltarea gândirii creative în identificarea căilor de soluționare a litigiilor de consum.</p>	<p><i>conform procedurii în fața primei instanțe</i>)</p> <p>Proiector/laptop</p> <p>Flipchart</p>	<p>rolurilor(<i>conform procedurii civile</i>). Proiect de scenariu elaborat</p>
--	--	--

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audienților în cadrul seminarelor;
- realizarea activităților individuale/în grup;
- răspunsuri verbale, participare la dezbateri/studii de caz;
- redactarea unor acte în baza temelor studiate;
- susținerea unei testări obligatorii care va conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților și competențelor/aptitudinilor profesionale;
- pregătirea unui referat pe o problemă propusă pentru activitățile individuale.

B. Evaluarea finală se va efectua prin colocviu, în bază de test, care va conține întrebări teoretice și practice în domeniul examinării și soluționării litigiilor civile care rezultă din contracte civile și comerciale.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative și normative:

1. Codul Civil al Republicii Moldova
2. Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova
3. Codul Penal al Republicii Moldova
4. Codul Contravențional al Republicii Moldova
5. Legea nr.105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.126-131, art.507)
6. Legea nr.256-XV din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 24.02.2012, nr.38-41/115.)
7. Legea privind activitatea de reglementare tehnică nr.420-XVI din 22.12.2006 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.36-38/141 din 16.03.2007)
8. Legea cu privire la arbitraj nr.23 din 22.02.2008 (Monitorul Oficial Nr.88-89 art.314)
9. Legea cu privire la mediere nr.134 din 14.06.2007 (Monitorul Oficial Nr.188-191 art.730)
10. Legea nr.190-XIII din 19.07.1994 cu privire la petiționare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr.4, art.47)

11. Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000 (Monitorul Oficial al R.Moldova nr.57-58/375 din 18.05.2000)
12. Hotărârea Guvernului nr.1465 din 08.12.2003 cu privire la aprobarea Regulilor de înlocuire a produselor nealimentare și a termenelor de garanție (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 248-253, art.1530);
13. Hotărârea Guvernului nr.1141 din 04.10.2006 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de gestionare a Registrului de reclamații (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.161/1233 din 06.10.2006);

Directive europene

15. Directiva Parlamentului European și a Consiliului de apropiere a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre cu privire la răspunderea pentru produsele defectuoase. Nr.85/374/CEE din 25 iulie 1985. În: Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, 07.08.1985, **L 210, p. 0029 – 0033.**
16. Directiva Parlamentului european și a Consiliului privind protecția consumatorilor în cazul contractelor negociate în afara spațiilor comerciale. Nr.85/577/CEE din 20 decembrie 1985. În: Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, 31.12.1985, **L 372, p. 0031 – 0033.**
17. Directiva Parlamentului european și a Consiliului privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Nr.93/13/CEE din 5 aprilie 1993. În: Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, 21.04.1992, nr.92, p. 29-31.
18. Directiva Parlamentului european și a Consiliului privind publicitatea înșelătoare și comparativă. Nr.2006/114/CEE din 12.12.2006. În: Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, 27.12.2006, **L 376, p. 0021 – 0027.**
19. Directiva Parlamentului european și a Consiliului privind contractele de credit pentru consumatori și de abrogare a Directivei Nr.87/102/CEE a Consiliului. Nr.2008/48/CE din 23 aprilie 2008. În: Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, 22.05.2008, **L 133, p. 0066 – 0092.**
20. Directiva Parlamentului european și a Consiliului privind acțiunile de încetare în ceea ce privește protecția intereselor consumatorilor. Nr.2009/22/CE din 29 aprilie 2009. În: Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, 01.05.2009, nr.L 110, p. 30-36.

Jurisprudență/Practica judiciară:

14. Hotărârea Plenului C.S.J. a Republicii Moldova cu privire la practica aplicării legislației despre protecția consumatorilor la judecarea cauzelor civile nr.7 din 09 octombrie 2006. În: Buletinul Curții Supreme de Justiție al Republicii Moldova, 2007, nr.3/4

Literatură didactică și științifică:

15. Băieșu A., Plotnic, O. Curs universitar la disciplina „Dreptul protecției Consumatorilor”, Centrul Editorial-Poligrafic al USM, Chișinău, 2014
16. Cojocaru V., Plotnic O., Clauzele abuzive în contractele de consum, Centrul Editorial-Poligrafic al USM, Chișinău, 2013
17. Plotnic O., Lesclausesabusives dans lescontrats conclus aveclesconsommateurs. Aspect de droitfrançais, moldave et de l'Union Européenne, Editure; PressesAcademiquesFrancophones, 2014
18. Cojocaru V., Plotnic O., Culegere de spețe la disciplina „Dreptul protecției consumatorilor”, Centrul Editorial-Poligrafic al USM, Chișinău, 2013
19. Hârnuș S. Ghidul consumatorului. Îndrumar didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2007

20. Gribincea L. Contractul comercial de vânzare-cumpărare internațională. Chișinău: Reclama, 2002
21. Muruianu Ion, Roșca Nicolae. Particularitățile examinării litigiilor ce țin de persoanele juridice. Manualul judecătorului la examinarea pricinilor civile. - Chișinău, 2006. - p.778-794.
22. Ungureanu C.T. Drept internațional privat. Protecția consumatorilor și răspunderea pentru produsele nocive, București, 1999
23. Cărpenaru Stanciu. Drept comercial român. - București: ALL BECK, 2001. - p.646
24. Vasile Gionea. Curs de drept civil. Proprietatea și alte drepturi reale. Teoria generală a obligațiilor. Contracte speciale. Succesiuni. - București: Scaiul, 1996.